

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců A) [REDAKCE], bytem [REDAKCE] a B) [REDAKCE], bytem v [REDAKCE], [REDAKCE], proti žalované TJ Bohemians Praha, se sídlem v Praze 10, Nad Vodovodem 1, o uložení povinnosti uzavřít dohodu o vydání nemovitostí, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 21 C 241/92, o dovolání žalobkyně A) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. dubna 1996, č.j. 19 Co 107/96-93, takto:

I. Dovolání se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. dubna 1996, č.j. 19 Co 107/96-93, potvrdil rozsudek ze dne 24. října 1995, č.j. 21 C 241/92-68, jímž Obvodní soud pro Prahu 10 zamítl návrh žalobců, aby žalovaná byla povinna uzavřít s nimi dohodu o vydání nemovitostí, specifikovanou ve výroku, a to tak, že každému ze žalobců bude vydána jedna ideální polovina nemovitostí (pozemků). Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že žalobci neprokázali existenci tzv. restitučního důvodu podle § 6 odst. 1 písm. i/ nebo j/ zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, v rozhodném znění.

Žalobkyně A) (zastoupena advokátem) podala proti rozsudku odvolacího soudu včasné dovolání, namítajíc, že je dán dovolací důvod ve smyslu § 241 odst. 3 písm. a/ občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), tedy že řízení je postiženo vadou uvedenou v § 237 o. s. ř. Konkrétně dovolatelka uvádí, že teprve po vynesení rozsudku zjistila při návštěvě soudu prvního stupně, že na oficiální soudní vývěsce visí nabídka, kterou žalovaná nabízí zaměstnancům soudu, že jejich děti ve věku šesti až šestnácti let se mohou zúčastnit letního sportovního tábora u [REDAKCE]. V nabídce byly uvedeny podmínky ubytování, jakož i poměrně výhodná cena za pobyt dětí v táboře. Vzhledem k tomu, že jde o restituci majetku, který byl „v podstatě zemědělskou půdou“, nebylo na místě, aby o nároku rozhodoval soud, nýbrž pozemkový úřad; řízení proto mělo být zastaveno a věc postoupena pozemkovému úřadu. V daném případě jsou tudíž splněny podmínky § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., neboť bylo rozhodnuto ve věci, která nenáleží do pravomoci soudu. Skutečnost, že se žalovaná snažila nabízet své akce soudu prvního stupně pak „vyvolává určité pochybnosti o tom, zda tato nabídka měla být inzerována na oficiální vývěsce soudu, o čemž může žalobkyně předložit fotodokumentaci, eventuálně zda soud v daném případě nebyl soudem nepodjatým“. V uvedeném dovolatelka spatřuje vadu ve smyslu § 237 odst. 1 písm. g/ o. s. ř. Dále dovolatelka snáší argumenty pro závěr, že jí měla být vydána ideální polovina

nemovitostí, neboť jí nikdy nebyla vyplacena náhrada za pozemky vyvlastněné jejím právním předchůdcům a záměr, pro který byly vyvlastněny, se nikdy neuskutečnil. Usuzuje též, že měla-li nárok na vydání ideální poloviny nemovitostí, mělo být rozhodnuto tak, že nezastavěná část pozemku bude rozdělena na dvě části, z nichž jedna jí bude vydána, přičemž zdůrazňuje, že pozemek, jehož výměra dosahuje několika desítek tisíc metrů čtverečních, byl zastavěn toliko v rozsahu několika desítek metrů čtverečních. Podáním ze dne 22. ledna 1998 (č.l. 127-128) dovolatelka dále poukazovala na skutečnosti, v nichž spatřuje jiné vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí soudu ve věci. Proto dovolatelka požaduje aby rozsudky soudů obou stupňů byly zrušeny a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření navrhla, aby dovolání bylo zamítnuto, když vady uvedené v § 237 odst. 1 písm. a/ a g/ o. s. ř. nejsou dány. Uvedla, že letní tábor v [REDAKCE], je v jejím vlastnictví a původně byl určen pro rekreaci dětí členů a zaměstnanců TJ. Vzhledem k podstatnému poklesu zájmu rodičů o umístění dětí v táboře a omezeným finančním možnostem TJ, upustila od provozování tábora a situaci řeší pronajímáním tohoto zařízení různým provozovatelům (v roce 1995 Sokolu Královské Vinohrady, v roce 1996 „firmě Rakovský Praha 8“ či podnikatel [REDAKCE]). Dotazem u těchto provozovatelů zjistila, že v důsledku malého zájmu rodičů jako trvalého jevu bylo nutné provádět rozsáhlejší reklamní a náborovou akci i formou vývěsek na úřadech (např. na Obvodním úřadu pro Prahu 10) nebo u ostatních větších organizací. Jelikož název „[REDAKCE]“ je pražské veřejnosti dosti znám, byl ponechán i pro provoz letního tábora, ačkoliv TJ již s jeho provozováním nemá nic společného. Jak je žalované známo, účastnické poplatky jsou stejné pro všechny. V dovolání vyjádřené podezření má proto za vykonstruované. Správné podle žalované není ani tvrzení, že jde o restituci majetku, který byl „v podstatě zemědělskou půdou, a proto že nebylo na místě, aby o návrhu rozhodoval soud, ale aby ve věci rozhodoval pozemkový úřad“. Žalobci vyzvali žalovanou k vydání pozemků písemnou výzvou, v níž své nároky výslovně opírají o § 3 odst. 2 písm. c/ a § 6 odst. 1 písm. j/ zákona č. 87/1991 Sb. Výzvu doložili doklady, z nichž mimo jiné vyplývá, že jde o pozemky, označené ve výpisu z evidence nemovitostí (evidenční list č. [REDAKCE] z roku 1978, jakož i z roku 1991) jako „ostatní plocha“, nikoliv jako zemědělská půda. Stejným způsobem jsou pozemky označeny ve výpisu z katastru nemovitostí ze dne 11. března 1996, vyhotoveném Katastrálním úřadem [REDAKCE] (list vlastnictví č. [REDAKCE]). Žalobou vymáhali oba žalobci uzavření dohody také výslovně podle zákona č. 87/1991 Sb. a před soudy obou stupňů po celou dobu jednali a vznášeli návrhy ve smyslu tohoto zákona.

Dovolání není přípustné.

Dle § 236 odst. 1 o. s. ř., dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Přípustnost dovolání proti rozsudku upravují ustanovení § 237, § 238 a § 239 o. s. ř. Podle § 238 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. dovolání přípustné není, neboť rozsudek odvolacího soudu nebyl rozsudkem měnícím, nýbrž potvrzujícím a nejde ani o situaci předjímanou ustanovením § 238 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. (rozsudek ze dne 24. května 1995 je prvním rozsudkem soudu prvního stupně ve věci). Podmínky stanovené v § 239 o. s. ř. daná věc rovněž nesplňuje, neboť odvolací soud výrokem svého rozhodnutí přípustnost dovolání nevyslovil (srov. § 239

odst. 1 o. s. ř.) a žalobkyně návrh na vyslovení přípustnosti dovolání nepodala (srov. § 239 odst. 2 o. s. ř.).

Zbývá posoudit podmínky přípustnosti určené v ustanovení § 237 o. s. ř. Ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. spojuje přípustnost dovolání proti každému rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkami zakotvenými v odstavci druhém) s takovými hrubými vadami řízení a rozhodnutí, které činí rozhodnutí odvolacího soudu zmatečným. Jelikož jiné vady řízení dle § 237 odst. 1 o. s. ř. nejsou dovoláním namítány a z obsahu spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se zabýval otázkou, zda řízení je postiženo vadami tvrzenými dovolatelkou.

Ustanovení § 237 odst. 1 písm. g/ o. s. ř., spojuje zmatečnost řízení i se skutečností, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce.

Podle § 14 odst. 1 o. s. ř. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům lze mít pochybnost o jejich nepodjatosti.

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci. Tak je tomu v případě, kdy soudce sám by byl účastníkem řízení, ať na straně žalobce či na straně žalovaného, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech (např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem). Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem, než z dokazování při jednání (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování). Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům pak může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (srov. § 116 obč. zák.), jemuž na roveň může v konkrétním případě stát vztah přátelský či naopak nepřátelský (shodně srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. července 1999, sp. zn. 2 Cdon 786/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 1, ročník 2000, pod číslem 6).

Z tvrzení, že žalovaná na soudní vývěsce soudu prvního stupně nabízela zaměstnancům soudu, že jejich děti ve věku šesti až šestnácti let se mohou zúčastnit letního sportovního tábora u ██████████, se pochybnosti o nepodjatosti soudkyně JUDr. Kateřiny Kodetové, jež o věci v prvním stupni rozhodovala, nepodávají a existenci vady řízení dle § 237 odst. 1 písm. g/ o. s. ř. odtud nelze dovodit. Uvedené ostatně dokládá i vyjádření jmenované soudkyně (č.l. 129), v němž tato uvádí (23. ledna 1998), že sice má dítě ve věku sedmi let, to se však nikdy nezúčastnilo žádných akcí pořádaných žalovanou nebo pod hlavičkou žalované, v ██████████ nebydlí, ona ani příslušníci její domácnosti nebyli a nejsou členy žalované a o údajné nabídce žalované se dozvěděla až z dovolání.

Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. je pak řízení postiženo zmatečností i tehdy, jestliže bylo rozhodnuto o věci, která nenáleží do pravomoci soudů.

Podle ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., tohoto zákona se nepoužije na zmírnění křivd, které vznikly převzetím zemědělské půdy, využívané k zemědělské výrobě, včetně souvisejících obytných a hospodářských budov, lesní půdy a vodních ploch.

Dle ustanovení § 1 odst. 1 písm. a/ zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, zákon se vztahuje na a/ půdu, která tvoří zemědělský půdní fond nebo do něj náleží, a v rozsahu stanoveném tímto zákonem i na půdu, která tvoří lesní půdní fond.

Z ustanovení § 30 cit. zákona se pak podává, že pro postup podle části druhé tohoto zákona se za majetek uvedený v § 1 odst. 1 považuje i majetek, který byl v době odnětí vlastnického práva k těmto účelům užíván.

V daném případě není podle obsahu spisu naplněn žádný z předpokladů, z něž by bylo lze dovodit, že restituční nároky dovolatelky měly být (v rozporu s tím, co sama v řízení od počátku tvrdila) posouzeny jiným orgánem než soudem. Tak zástupce dovolatelky při jednání před soudem prvního stupně dne 24. října 1995 (č.l. 65 p.v.) v rámci závěrečného přednesu výslovně poukazoval na to, že na pozemcích se nacházely tenisové kurty již v době jejich vyvlastnění, takže na tomto základě lze stěží uzavřít, že šlo o majetek využívaný v době odnětí k zemědělské výrobě. Dovolatelka pak sama v dovolání uvádí (srov. č.l. 98, bod II.), že „právní předchůdci žalobkyně byli podílovými spoluvlastníky nemovitostí, které byly předmětem sporu. Tyto nemovitosti byly sice stále v době jejich vlastnictví vedeny jako orná půda, jako zemědělská půda však nikdy nesloužily. Na pozemcích byly zřízeny tenisové kurty spolu se zázemím a jako takové jsou užívány dosud“. Uvedenému odpovídají i zjištění z výpisu z pozemkové knihy, jež učinil v rámci dokazování již soud prvního stupně (potud, že pozemkové parcely byly označeny jako tenisové hřiště), stejně jako údaje z výpisu z katastru nemovitostí (k důkazu rovněž citovaného), ve kterém byl druh pozemků označen jako ostatní plocha.

Řízení tedy není postiženo ani zmatečností podle § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.

Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), dovolání odmítl (§ 243b odst. 4, § 218 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Dovolatelka z procesního hlediska zavinila, že dovolání bylo odmítnuto, procesně úspěšné žalované však žádné prokazatelné náklady dovolacího řízení nevznikly; tomu ve smyslu ustanovení § 146 odst. 2 věta první (per analogiam), § 224 odst. 1 a § 243b odst. 4 o. s. ř. odpovídá výrok, že na náhradu nákladů dovolacího řízení nemá právo žádný z účastníků.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně 20. prosince 2000

JUDr. Zdeněk K r č m á ř
předseda senátu

